

Britain
K ()

RHYDD-DID BRYDAIN.

Y Mesur a elwir *King Charles's Delight*.

I.

MI glywais gwynion mewn clws ganu,
Darfum synnu 'r dorf * y fydd,
'Nghylch caethder blinder bla,
Britannia fwya' fydd!

Ond inni weled yn ddiwaeledd,

Ein anrhydedd a'n mawrhad,

Mawl enwau g'lonnau glan,

Aelodau 'r lydan wlad,

Agorwn lygaid-gwrol,

A gwelwn bobl gaeth,

A gwel'd a gawn, ein llwyddiant llawn,

A'n cyflwr mwyn-lawn maeth,

Nid oes yn bod, mewn uniawn nod,

O dan y rhod un rhi; †

Yn llywio 'n berffaith bur,

Yn ail i'n Modur ‡ ni,

* Trwst. † Arglwydd.

‡ Brenin, neu Lywydd.

Ple

P'le mae 'r fath rydd-did odiaeth,
 Mewn un llywodraeth wiw?
 Rydd neb y nod, yn fwyndeg fod,
 Er Adda eur-glod ryw?
 Oedd Israel lon, yn ail i hon,
 Yn nyddiau dynion doeth?
 Ni welir deddfau 'n wir;
 Mo'r gywir ac mo'r goeth!

II.

Er bod y trethi gwn yn gynni,
 Rhaid bodloni byw tan Lyr,*
 Ein beiau sydd bob un;
 Yn gofyn mwy o gur,
 Pa beth a dynnodd boetha' danniad,
 Rhy-fawr rad o ryfel noeth?
 Pa be h er dechreu 'r byd,
 Ond pechod embyd poeth?
 Tra darfu Israel dario,
 Yn neddfau Silo 'n fawr;
 Bu heddwch hael, a mwya' hael
 Yw gael ym mhob rhyw gwr;

* Llyr yw 'r hen fyrnaeg am dreth.

Ond

Ond pan aent hwy, mewn aflan nwy,

Ei gwobrwy ydoedd gwae :

Gan hynny Duw nid dyn,

Sy 'n colbi 'n gwyn rhy gau :

Ond moliant fyddo iddo,

Nis darfu etto ein dwyn ;

Yn weision caeth, can's mel a llaeth ;

Sydd fyth ein maethu 'n fwyn,

Fe ddarfu Ion, ein llywio 'n llon,

O Fabilon y fall :

Sef o ddeheulaw ddu

Y Pab a'i deulu dall.

III.

Gwelwn waeled gaethed gwythig,

Y gwyr ffreinig egra 'i ffræ,

A phwyswn drethiad drud,

Mewn clorian unfryd clau ;

Ac nid yn unig gynnyg yno,

Ond yn ddiflino fynd ymlaen,

I fron Sermanaidd fro,

Drwy 'bïo i'r fôr a Spaen :

A cherddwn tua chaerau,

Rhai cyrrau 'r 'Merica,

Trwy dewi a son, am friw un fron ;

Ond un brodorion da ;

Ac yno gwn ein fen a'n fwn

Tan bwn o drethi byd;

Ar holl wag fynnon fydd,

Ar funud fydd yn fyd,

Mae ganddom ni well meddiant,

Na'i holl ogoniant hwy;

Y gair * dilyth, Duw Sion fyth,

Pa raid in' fyth wrth fwy?

A rhydd-did rhwydd, mewn lonna llwydd,

I addoli 'r Arglwydd Dduw;

Mewn cymmeradwy rol,

Fel gallom fuddiol fyw.

IV.

Pe daem ni 'n digwydd profi dygun,

Dros un flwyddyn drawfedd flas,

Bod heb lywodraeth wyw;†

Trwy rinwedd Duw a'i ras,

Ni

* Yr ysgrythur yn ein iaith ein hunain.

† Rhai o Frenhinoedd Persia (rwy'n meddwl mae Cyrus y goresgynwr,) a wnaeth ymysc eraill un ddeddf hynodol; yr hon a safodd tra parhaodd yr Ymerodraeth, (hynny yw) pan fyddau

Ni bydd achwynion ddim ychwaneg,

Troe pob dichweg duchan du,

Yn fad ddymniad maeth,

Am beniaeth fel y bu ;

Ordeinioedd brenin dawnus,

A'n gogoneddus naf,

Ddewifol ddyn, o dano ei hun,

I fôr fel brigyn braf :

Can's gwyddau 'r hen, o'r nefoedd wen,

Fod rhaid cael pen a rhol :

Ar y llygredig ryw,

Er ffyniant gwiw ddi-ffol,

fyddau farw un Brenin, roedd rhaid i'r deyrnas fod un bythefnos heb lywodraeth, na chyraith yn y byd, cyn gosod Brenin arall ; unig i gael y werin weled y rhagoniaeth, y byddent fodlonach yw rheolaeth ; ac med yr hanes, roedd yr amser hynny yw weled ghyd a blwyddyn ; canys roedd yn rhu-hwyr gawb ymddarostwng i'r llywodraeth gaethaf, ol gwybod pa beth oedd bod heb un.

Gadew

dewch i ninnau 'n union,
 Fyw 'n fodlon iddo 'fe
 wy garu ein gwlad, a cheisio ei rad,
 A'i nawdd iawn ynad ne',
 c yno gwn, ni bydd mawr bwn,
 Nes crynwn mewn un cri :
 nd llwyddiant nef a llawr,
 'Rydd ner bob awr i ni.

V.

gu deyrnas pur gadarnaidd,
 Mewn llen* g'wiredd ellir gael,
 ail ein gwir-sail gain,
 Hen frydain hoyw-lan hael ?
 es gwlad gu lydan modd gweledig,
 Mo'r fonheddig a'r fun hon,
 ewn synwyr mwynaidd fain,
 Yn grain† ar ddacar gron ?
 ll son am eluseni,
 A gwar haelioni gwiw ;
 gweinion gwir, mewn c'ledi clir,
 'Nol deddfau cywir Duw ;

* Dyfgeidiaeth. † Gorwedd.

Y mwya'

Y mwya' gwan, fy' 'n cael efrân,
 O ddyfc yn gyfan ddoeth;
 A'i rhoi mewn llwybyr rhad,
 I fyw mewn cariad coeth,
 Pob gwan fy 'n bod ac union,
 Lwys dirion luesdu,
 Pob gaia' a ha', pan hen yr a,
 Mae ganddom noddfa gu;
 'Rhyn fydd yn siwr, modd cain 'mhob cwr
 (Er chwedlau cyflwr chwith,)
 Yn dangos onid yw,
 Modd plaen fod Duw ein plith.

VI

Pa senedd fy' am bennu 'r boen-fawr?
 Arfer * oer-fawr tramawr trist;
 Sef rhoddi gwyr yn rhydd,
 Er tanu crefydd Crist,
 Ni ddylem gwyno wrth fedyddio,
 Dalu 'n gain o'n dwylo ged;
 Er rhoddi arwydd-rhad,
 Y groes mewn gwlad ddigred,

* Caeth gelfyddyd.

Bet

Seti ddaw a bendith dduwiol,

Ddihunol aia' a ha',

n myf i gid, tra bydd y byd,

Ond doniau diwyd da?

Dau gwell y gwaith, na thuchan maith,

Amberffaith ac am-hur,

Gwell yw i gynnal llwydd;

Nac anfodlonrwydd gwyr,

Gan bynnu rhown yn hoenus,

At ogoneddus ner,

Weddian clau, 'gael ysgafnhau,

Ein beichiau oll yn ber;

A rhoddi 'n rhwydd, haelionus lwydd,

I'n llywydd bur flydd ben;

Rhydd did teg a rhad,

Yw ddeiliad mad AMEN.

DIWEDD.

Argraffwyd gan **SALTER**, CROESOSWALLT